

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมาย

(วันใช้บังคับของประกาศของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้า
และป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒)

กรรมการค้าภายในมีหนังสือด่วนที่สุด ที่ พณ.๐๔๐๑/๖๐๑๘ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรรมการค้าภายในมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตีความถึงผลใช้บังคับของประกาศของคณะกรรมการออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งในกฎหมายดังกล่าวหลายมาตราได้ระบุว่าการประกาศของคณะกรรมการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เช่น มาตรา ๒๓ วรรคสอง มาตรา ๒๔ วรรคสอง มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ เป็นต้น

โดยที่ประกาศดังกล่าวกฎหมายมิได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่เมื่อใด กล่าวคือ นับแต่วันที่ลงประกาศหรือนับแต่วันที่ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในทางปฏิบัติได้มีการตีความแตกต่างกันไป บางจังหวัดถือผลใช้บังคับนับแต่วันที่ลงประกาศ และบางจังหวัดถือผลใช้บังคับนับแต่วันที่ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกรณีดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติบางประการ เช่น กรณีบางจังหวัดได้ออกประกาศควบคุมราคาสินค้าและส่งประกาศมาลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาที่ส่วนกลางซึ่งต้องเสียเวลาสุดแต่ระยะทาง ในระหว่างที่รอการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้นถ้ามีการฝ่าฝืนประกาศดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจที่จะดำเนินการตามกฎหมายได้หากพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามประกาศโดยเคร่งครัด ผู้กระทำความผิดอาจยกเป็นข้ออ้างเพื่อต่อสู้คดีได้ ทำให้การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายไม่คล่องตัวและการควบคุมราคาสินค้าไม่บรรลุผลตามเป้าหมายของทางราชการ กรรมการค้าภายในจึงหารือว่าประกาศซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ จะมีผลใช้บังคับเมื่อใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรรมการค้าภายใน) แล้ว เห็นว่า การที่พระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ประกาศของคณะกรรมการซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของมาตราต่าง ๆ เช่น มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ จะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น มีความหมายว่าประกาศดังกล่าวของคณะกรรมการจะมีผลบังคับก็ต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะการฝ่าฝืนประกาศได้มีบทกำหนดโทษไว้ตามมาตรา ๔๓ และ

มาตรา ๔๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย

ส่วนปัญหาที่ว่าประกาศดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ลงในประกาศหรือวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ เพียงแต่กำหนดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยมิได้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประกาศของคณะกรรมการซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ใด จึงต้องถือว่ามีผลใช้บังคับในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพราะวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้น เป็นวันที่ถือว่าบุคคลทั่วไปได้ทราบประกาศนั้นแล้ว หากกฎหมายประสงค์จะให้ผลใช้บังคับนอกเหนือไปจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็จะต้องระบุวันใช้บังคับไว้โดยชัดแจ้งในตัวกฎหมายนั่นเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ประกาศของคณะกรรมการซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงต้องถือว่ามีผลใช้บังคับในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๒๕

^๑ มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๔) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๔) หรือขัดขวางการดำเนินการของเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๔ (๑๓) หรือเปลี่ยนแปลงราคาโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่แจ้งรายการตามประกาศของคณะกรรมการกลางตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๔ (๓) หรือมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท